

Eurydike

Of de keuze om te kiezen

Geïnspireerd op het klassieke verhaal “Orpheus”

Van Vergilius en Ovidius

Bewerkt door

Pim Karhof

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **EURYDIKE (ORPHEUS)** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **VERGILIUS EN OVIDIUS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2010 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Telefoon (03)3.66.44.00,

E-mail: bestellen@toneelfonds.be en Website: www.toneelfonds.be.

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSOONSBESCHRIJVING:

Eurydike - (*de gestorven vertellende*) Eurydike is een jonge vrouw die pas na haar dood leert dat ze haar leven tijdens het leven moet leven. Eurydike ontwikkelt zich gedurende het stuk van volgzzaam, naïef meisje tot een sterke jonge vrouw die zich bewust is van zichzelf en de keuze die ze maakt.

Kleding: Bruidsjurk

Orpheus - (*de levende vertellende*) Nadat Orpheus Eurydike definitief verloren heeft, had hij de keus zijn leven weer op te pakken en dóór te gaan. In plaats daarvan besluit hij aan de drank te gaan en te zwelgen in zelfmedelijden. Hij maakt in het stuk geen ontwikkeling door. Hij was ooit een arrogante, over het paard getilde blaaskaak die geen verantwoordelijkheid neemt voor zijn daden en dat is hij, vijfduizend jaar later, nog steeds.

Kleding: Badjas

Charon - Charon (*de veerman tussen beide werelden*) is een man die in onmin leeft met zijn straf, waarvan hij vergeten is waarvoor die hem is opgelegd: Hij heeft ooit van een vrouw gehouden, die hem ook liefhad. Hij beseft de waarde hiervan niet en verliet haar voor zijn carrière. Door steeds meer te willen, heeft hij tenslotte alles verloren, want zij was ontroostbaar en beroorde zich van het leven. Op een zeker moment heeft Charon de keus om haar alsnog op te halen, maar hij durft het niet uit angst om te falen. Charon ontwikkelt zich in het stuk van verongelijkt slachtoffer van de omstandigheden tot een man die geen beslissing durft te nemen. Uit angst verkiest hij de status quo boven de keus iets te veranderen aan de situatie.

Kleding: Oude, vale kleren, blote voeten en een lamp

Tanathos - Tanathos (*de personificatie van de Dood*) is gefrustreerd over het feit dat hij geen lichaam heeft. Hij is afgunstig op hen die leven, maar zal dat niet snel toegeven. Hij ontwikkelt zich tot een tiran die iedereen zijn wil oplegt en een ieder straft die hem weerstaat.

Kleding: Geheel in het zwart inclusief handschoenen, opdat de nadruk op het hoofd ligt. Hoofd/gezicht is wit.

Verondersteld wordt, dat er leven na de dood is, dat er een

Veerman is, dat er een personificatie van de Dood is en dat er communicatie mogelijk is tussen de doden onderling en tussen de levenden en de doden. Dit Dodenrijk, of Hades, is stevig gebaseerd op de ideeën die de oude Grieken hadden over het hiernamaals.

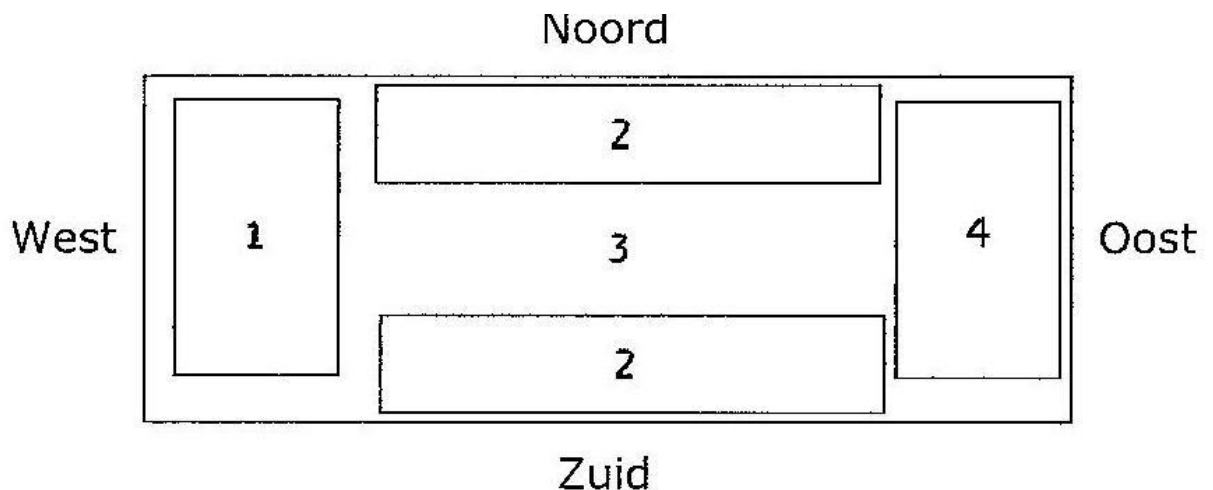
DECORBESCHRIJVING:

Er wordt tussen het publiek gespeeld. Het publiek zit aan de noord- en zuidkant van de zaal. Tussen het publiek is een ruimte: De rivier Styx en tevens speelveld van Charon.

Op een verhoging aan de westzijde, zit Orpheus in badkamerjas op een gemakkelijke stoel met flessen drank om hem heen. Tevens hangt hier een gitaar en staat er een bijzettafeltje waar hij zijn glas kan neer zetten.

Op een verhoging aan de oostzijde van de zaal is het speelveld van Tanathos en Eurydike.

Zie onderstaande plattegrond:

1. Speelveld Orpheus
2. Publiek
3. Speelveld Charon
4. Speelvak Tanathos en Eurydike

- Scène 1** Proloog (Eurydike)
- Scène 2** De tegenwoordige Orpheus (Orpheus)
- Scène 3** Eurydike bezoekt Orpheus (Eurydike)
- Scène 4** Aankomst van Eurydike in Hades bij Charon (Eurydike + Charon)
- Scène 5** Eurydike en Tanathos (Eurydike + Tanathos)
- Scène 6** Orpheus temt Kerberos (Orpheus)
- Scène 7** Eurydike verzint haar uiterlijk (Eurydike)
- Scène 8** Orpheus ontmoeting met Charon (Orpheus + Charon)
- Scène 9** Tanathos verbiedt Eurydike's terugkeer (Tanathos + Eurydike) **Scène 10** Orpheus treedt op voor de heerser Hades (Orpheus) **Scène 11** Lofzang van Tanathos op de dood (Tanathos)
- Scène 12** Charon vervloekt zijn taak (Charon)
- Scène 13** Charon wordt tot de orde geroepen (Charon + Tanathos)
- Scène 14** Charon vergelijkt zichzelf met de geschiedenis (Charon) **Scène 15** Charon blijft zijn straf trouw (Charon)
- Scène 16** Eurydike overdenkt de relatie met Orpheus (Eurydike)
- Scène 17** Orpheus vindt Eurydike (Orpheus+Tanathos+Eurydike)
- Scène 18** Eurydike blijft in Hades (Orpheus + Eurydike)
- Scène 19** Orpheus pleit zichzelf vrij (Orpheus + Eurydike)
- Scène 20** Orpheus' dood (Orpheus + Tanathos)

SCÈNE 1

PROLOOG

EURYDIKE: Al vijfduizend jaar zit hij in zijn stoel te drinken. Al vijfduizend jaar vertelt hij aan iedereen wie het horen wil, of niet horen wil, hoe hij is afgedaald in het Dodenrijk om mij te redden toen ik gestorven was en hoe hij met lege handen terugkeerde. Een mooi verhaal heeft hij ervan gemaakt, maar zoals Orpheus het vertelt is het niet gegaan. Dat wilde ik vanavond voor eens en altijd rechtzetten.

SCÈNE 2

DE TEGENWOORDIGE ORPHEUS

ORPHEUS: Ah, kijk, publiek. Ik had u niet binnen horen komen. U komt voor mijn verhaal, neem ik aan? Wilt u het horen? Dichters, troubadours, verhalenvertellers, allemaal vertellen ze mijn verhaal. Dat is goed, dat vind ik niet erg. Ik vertel het als enige uit de eerste hand. Zal ik het vertellen? Ik ben er geweest. Dat kunnen er niet veel zeggen. Het is een buitenkansje voor u, dat ik het vraag. Dat weet u ook wel. Vooruit dan. Eurydike, ze was zo mooi. Het werd spontaan lente als zij lachte. En haar ogen. Alsof ze de zee erin gevangen had. Haar stem klonk als het ruisen van zijdedons in de ochtendbries. Maar ik dwaal nu al af. Laat ik bij het begin beginnen. Hoe was het ook alweer? O ja. We gingen trouwen. Vanaf het moment dat ze me hoorde spelen was ze verkocht. Liefde op het eerste gezicht. Althans, wat haar betreft. Mij viel ze alleen op. Gewoonlijk waren de meisjes die voor me vielen natuurlijk allemaal uitzonderlijk mooi, maar mooi alleen is uiteraard niet genoeg. Eurydike had 'iets'. Iets onaantastbaars, iets wat... nou, wat niet in woorden te vangen is. Anders had ik er wel een lied over gemaakt. Als er iemand was die dat kon was ik het wel. Zelfs de bomen en de keien kwamen naar me luisteren als ik speelde. Dat kan er maar één zeggen, nietwaar? Juist. Orpheus van Thracië. Ik dus. Enfin. De trouwdag. Ze wilde al snel met me trouwen. Ik had haar betoverd met mijn spel en ik vond haar mooi. Dat was ze ook. Belachelijk mooi. Zelfs voor mij was zij een verovering en ik was toch wel wat gewend. Daarbij was ik ook de jongste niet meer en het leven van een succesvol muzikant is slopend. Trouwen dus. Het mocht alleen niet zo zijn. Eurydike trapte op een adder toen ze op weg was naar de bruiloft. Ik had haar natuurlijk aangeboden haar op te laten halen, maar ze was weer eens eigenwijs. De schat. Hoe konden de goden mij dit aandoen? Wat had ik verkeerd gedaan om dit over mij af te roepen? Jaloezie van ze was het. Dat besepte ik toen nog niet, maar nu des te meer. Ontroostbaar was ik. Ik kon niet anders dan mijn verdriet in muziek te uiten. Dagen speelde ik. Wat zeg ik? Maanden om de goden te vermurwen mijn lief terug te geven. Ik had er recht op. De sterren verbleekten onder het geweld van mijn harmonieën. Vergeefs. De goden

hielden zich doof. Geen sjoege gaven ze. De klootzakken. Er zat niets anders op dan het zelf te doen. Af te dalen in de krochten van Tartarus om haar uit de dood terug te halen.

SCÈNE 3

EURYDIKE BEZOEKT ORPHEUS

EURYDIKE: Het is dus niet precies zo gegaan. Dat probeer ik hem te vertellen, maar hij luistert niet meer naar zijn dromen. Het had geregend die nacht. Het gras stond hoog en was vochtig bij de grond. Ik hield ervan het gras te ruiken na een regenbui. Ik bedoel, hoe groot is de kans dat je dan op een giftige slang stapt? En toen ik eenmaal in Hades was aangekomen, bleek het uiteindelijk allemaal eigenlijk best mee te vallen. Na de eerste schrik raakte ik er geleidelijk aan gewend. Okee, leuk is anders, maar al met al wende het vrij snel. En er is hier geen tijd, dus hoelang het duurt valt altijd mee. Als hij nou een keer niet dronken in zijn stoel in slaap viel, zou ik hem dat kunnen laten zien. En waarom ik daarna deed wat ik deed. Ik wou dat ik hem dat kon laten zien, maar hij drinkt teveel en dan kan ik hem niet meer bereiken. Maar toch. Wie weet deze keer wel. Tegen beter weten in, misschien, vertel ik hoe het werkelijk ging. En als hij me niet hoort, dan vertel ik het wel aan u. Hoe het werkelijk ging. Dus...

SCÈNE 4

AANKOMST VAN EURYDIKE IN HADES BIJ CHARON

EURYDIKE: Nadat ik op die slang gestapt was, kwam ik in aan in Hades en de eerste die ik tegenkwam, bleek Charon, de Veerman van de Styx te zijn.

CHARON: Eurydike! Kom ik breng U naar gene zijde

EURYDIKE: Gene zijde? Waar was ik?

CHARON: Ik ben Charon, het verdoemde zielenwater tussen deze oever en de overkant is de Styx en indien u naar gene zijde wenst te worden vervoerd, dan kost u dat een obool.

EURYDIKE: Een wat?

CHARON: Een obool

EURYDIKE: Wat is dat?

CHARON: Wat is wat?

EURYDIKE: Een obool

CHARON: Wat is daarmee?

EURYDIKE: Wat is dat?

CHARON: Weet U dat niet?

EURYDIKE: Nee! Wat is dat?

CHARON: Wat doet het er toe?

EURYDIKE: ...dat ik het bij me moest hebben, maar niet had?

CHARON: Oh. Juist. Een obool is een munt.

EURYDIKE: En die moest ik betalen?

CHARON: Uiteraard. Een obool is het betaalmiddel waarmee de veerman schadeloos gesteld wordt voor de arbeid die hij verricht. Daarmee duid ik op mijzelf, zoals u wellicht begrepen hebt.

EURYDIKE: Waarom zou ik naar de overkant willen? Wat was er aan 'de overkant'?

CHARON: Die kennis is mij onthouden. In ieder geval schijnt het iets te zijn dat het waard is om een obool voor te betalen. Mensen uit alle windstreken voldoen aan de financiële verplichting om de gunst van het overvaren te ondergaan. Mij dunkt dat dat niet ijdel

is, denkt u wel?

EURYDIKE: Ik had wel een drachme bij me.

CHARON: Een drachme. Men zou welhaast denken dat het om het even is. Een obool, een Euro, een gulden, een drachme. Alsof valuta allemaal eender is en zonder meer onderling uitwisselbaar. Die obool behoort volgens traditie onder de tong geplaatst te worden. Hoe dan ook. U had nu eenmaal de tocht gewaagd en de weging van het hart was gunstig voor u uitgevallen. De drachme accepteerde ik, onder luid protest, uiteraard.

EURYDIKE: En zo voer de veerman mij naar de overkant van de Styx. Ik was nu in het Dodenrijk.

SCÈNE 5

EURYDIKE EN TANATHOS

EURYDIKE: En toen zag hij mij op de oever staan

TANATHOS: 'Welkom, Eurydike', zei ik.

EURYDIKE: Wat? Wie zei daar iets? Het was erg donker en ik kon niemand zien.

TANATHOS: Ik.

EURYDIKE: Wie was daar? Was het Charon?

TANATHOS: Charon? Ik? Nee, het was niet Charon die sprak.

EURYDIKE: Wie was daar dan? Ik kon niemand zien! 'Laat u zien!'

TANATHOS: Dat zal niet gaan. Mij zijn vele gedaanten aangedaan, maar heb er zelf geen.

EURYDIKE: Hoe kon dat? Wie was dit? Wat deed ik hier? Waar was ik eigenlijk? Ik kon me niets herinneren. Of toch? Ik was op weg naar Orpheus. De bruiloft. Het natgeregende grasveld. Een stekende pijn in mijn voet. Een slang?

TANATHOS: Een adder, inderdaad. 'Coronella austriaca', om precies te zijn. Tragisch.

EURYDIKE: Hoe wist hij dat zo precies? Wie was dit? Waarom liet hij zich niet zien?

TANATHOS: 'Rustig aan, Eurydike, er is tijd noch haast.' Zei ik. 'Mijn naam is Tanathos, maar ik word met veel namen aangeduid: Mortis, Vijand, Magere Hein. Je bent dood, Eurydike. Morsdood. Een giftige slang heeft je gebeten en nu ben je in de Onderwereld. Voor eeuwig niets aan te doen.' Wat had ze ook alweer bij zich? Een tas? Een tas vol ballast had ze meegenomen. Vol met zaken die ze onderweg verzameld had en waarvan ze hoopte dat die een nuttig doel zouden dienen op de plaats van bestemming. Vergeefs. Hier heb je niets meer nodig. Met een beetje geluk word je nog een tijd herinnerd maar uiteindelijk raak je vergeten.

EURYDIKE: Hij was de Dood? Maar dat betekende dat ik dood was? Dat kon niet. Onmogelijk. Dat kwam helemaal niet uit. Ik moest

nog zoveel doen. Ik kon niet dood zijn. Ik was nog te jong om dood te zijn. En Orpheus! De bruiloft! De gasten konden ieder moment arriveren! Wat zouden ze wel niet denken als ik er niet was? Ik moest terug!

TANATHOS: Dat gaat niet. Ik neem. Ik geef niet. Geen uitzondering. Je bent dood, Erydike. Leg je er maar bij neer.

EURYDIKE: Het kon niet waar zijn. Hij loog. Als ik dan zonnodig dood moest zijn, wilde ik daar een bewijs voor zien! Ja, één overtuigend bewijs dat het waar was! Was dat zo moeilijk? Dat kon hij niet, want het was er niet. Ik was niet dood. En ik wilde nu wel eens weten wie die stem was dus ik vroeg hem om zich eindelijk eens fatsoenlijk te laten zien.

TANATHOS: Tuttuttut, of de jongedame haar toon een beetje in bedwang wilde houden. En bewijzen? Ach, 'Homo Insecuritas' wilde weer eens bewijzen zien. Als ze er maar niet van schrok. Mijn manifestatie is namelijk uiterst confronterend. Als ik me aan haar liet zien, dan zag ze hoe ze er werkelijk uitzag. Dacht ze dat ze dat aan kon? Kon haar weke mensenhartje dat aan, waarvan ze nog steeds dacht dat het klopte?

EURYDIKE: Dat kon me niet schelen. Zolang hij zich niet aan me liet zien, bestond hij niet en kon ik niet dood zijn. Bewees hij maar dat hij niet bestond, dan werd ik wakker en was dit gewoon een droom.

TANATHOS: Ik had haar gewaarschuwd.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto